

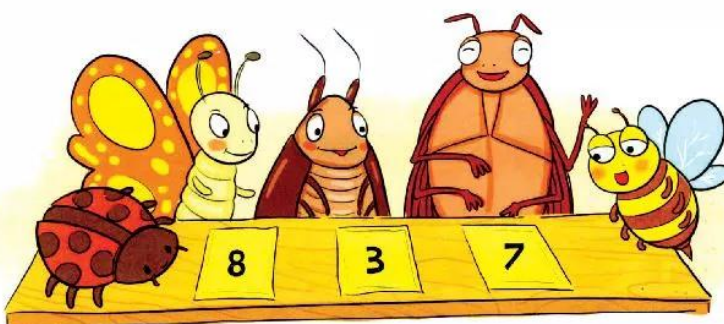
2 TỔ CHỨC DẠY HỌC “THỰC HÀNH, LUYỆN TẬP”

- Thực hành, luyện tập giúp HS củng cố, hoàn thiện kiến thức vừa học và liên kết các kiến thức đã có để giải quyết vấn đề, từng bước hình thành và phát triển năng lực.
- Cách tiếp cận:
 - + Thực hành, luyện tập thường được tổ chức dưới dạng cho HS hoạt động cá nhân hoặc theo nhóm. Khi dạy học cần linh hoạt trong tổ chức thực hành, luyện tập.
 - + Thông qua các bài tập đa dạng, hấp dẫn theo hướng “giải quyết tình huống” liên quan đến đời sống xung quanh, gần gũi với các em (đó là đồ chơi, bánh kẹo các em ưa thích; trò chơi dân gian; sinh hoạt ngoài trời và các câu chuyện vui).

Ví dụ 1: Tổ chức thực hành, luyện tập trong dạy học “Số”

- Khi tổ chức thực hành, luyện tập cần linh hoạt trong dạy học. Một số bài có thể tổ chức dạy và học dưới nhiều hình thức khác nhau, tùy theo điều kiện của GV và trường lớp. Ví dụ: Bài tập 3, trang 15, Bài 2 – Toán 1, tập một có thể cho HS làm dưới dạng hoạt động cá nhân, hoặc tổ chức thành trò chơi, trong đó HS chia thành nhóm và cùng hợp tác hoàn thành bài tập. Tương tự là bài tập 5, trang 27, Bài 25 – Toán 1, tập hai. Đặc điểm này của Toán 1 mới giúp việc dạy và học trở nên linh hoạt, phù hợp với điều kiện đặc thù của mỗi GV, trường lớp, đáp ứng tiêu chí “bảo đảm tính mở”, đồng thời trao quyền chủ động, trách nhiệm cho địa phương cùng nhà trường trong việc lựa chọn, bổ sung một số nội dung giáo dục toán học và triển khai kế hoạch giáo dục phù hợp với đối tượng và điều kiện của địa phương, của cơ sở giáo dục,...

5 Em hãy giúp các bạn côn trùng lập các số có hai chữ số bằng cách sử dụng các tấm thẻ trên bàn.

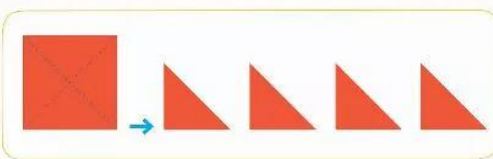

Ví dụ 3: Tổ chức thực hành, luyện tập trong dạy học các nội dung hình học

- Thông qua các bài tập thực hành lắp ghép, xếp hình, HS được củng cố chắc hơn về nhận biết các hình, đồng thời các em được làm quen với thao tác lắp ghép, xếp hình để “sáng tạo” ra các hình mới (là các đồ vật, con vật dạng đồ chơi) hấp dẫn. Từ đó phát triển tư duy (phân tích, tổng hợp), trí tưởng tượng không gian, cách quan sát, lựa chọn khả năng thích hợp, óc thẩm mỹ qua cái đẹp của mỗi hình,... Đó cũng là những năng lực toán học cần thiết được rèn luyện qua các dạng bài thực hành như trên.

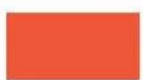
Chẳng hạn: (Bài 8, 38 – Toán 1)

1 Bạn Việt cắt miếng bìa hình vuông thành bốn miếng bìa hình tam giác:

Em hãy ghép bốn miếng bìa hình tam giác đó để được mỗi hình sau:

a)

b)

c)

d)

1 Xếp que tính.

a) Em hãy xếp que tính thành các số 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 theo hình dưới đây:

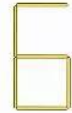

b) Với 5 que tính, em xếp được những số nào trong các số trên?

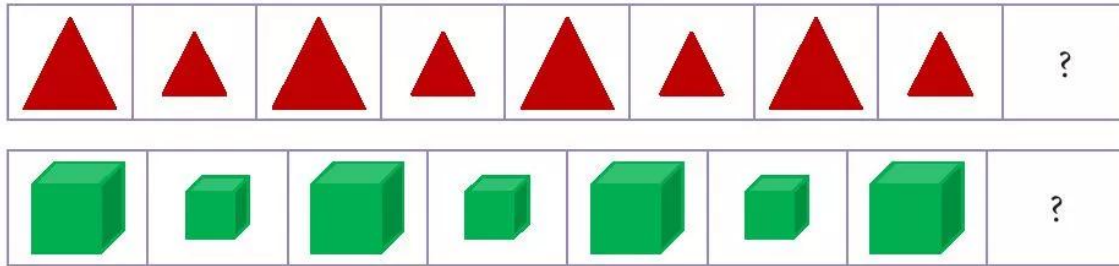

- Trong các chủ đề “Hình phẳng, hình khối” ở Toán 1 có một dạng bài nhằm phát triển năng lực HS phù hợp và hiệu quả, đó là sắp xếp các hình thành một dãy theo “quy luật”, thường là:

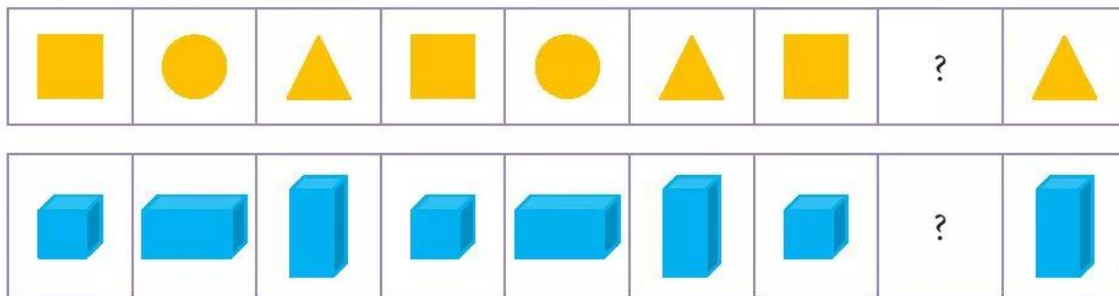
a) “Quy luật” theo màu sắc:

b) “Quy luật” theo kích thước:

c) “Quy luật” theo hình dạng:

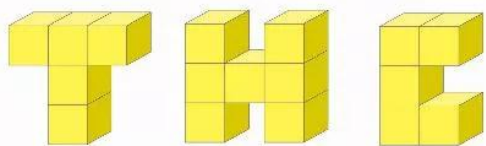
Khi dạy học dạng bài này, yêu cầu HS tự quan sát, tìm ra được “quy luật” xếp hình (GV chỉ gợi ý khi cần thiết). Qua đó, các em rèn óc quan sát, tư duy, lựa chọn và xét được các khả năng thích hợp để tìm ra hình cần xếp ở vị trí dấu hỏi (?). Để xác định được “quy luật”, các em phải biết phân loại (theo màu sắc, theo kích thước, theo hình dạng), rồi biết thử chọn đúng, sai,... Do đó, HS được phát triển tư duy, kỹ năng sắp xếp hình theo “quy luật”,... Nếu GV cho các em tự nêu (diễn đạt) lí do vì sao em xếp được theo “quy luật” đó, thì các em được phát triển năng lực giao tiếp toán học cần có (có mức độ vừa sức).

- Khuyến khích HS mạnh dạn, tự tin tham gia vào các hoạt động học tập (nhận biết, xếp, ghép hình, nêu các vật thật trong thực tế có dạng hình đã học), đặc biệt tự nêu được câu hỏi, trao đổi trong nhóm, tạo môi trường học tập thân thiện, hợp tác. GV có thể chuyển một số bài tập thành các trò chơi hấp dẫn, qua đó phát triển được tính “sáng tạo” của HS, đồng thời mỗi em được chơi sẽ tự tin, khẳng định mình hơn (tự nguyện, không bắt buộc). Tuy nhiên, phụ thuộc vào điều kiện chuẩn bị đồ chơi, thời gian thực hiện ở lớp, ở buổi học thứ hai,... của mỗi trường, lớp cho phép.

Chẳng hạn:

- + Có thể cho từng nhóm dùng các khối lập phương nhỏ như nhau để xếp thành các chữ T, H, C (hoặc các chữ khác) dưới dạng trò chơi (ai xếp nhanh, đúng).

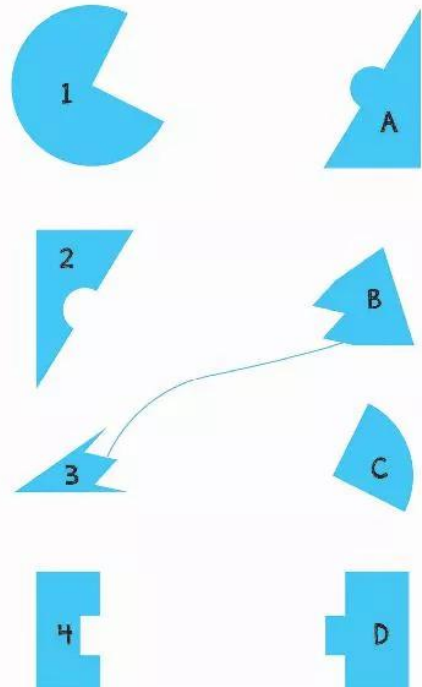
2 Dùng các khối lập phương nhỏ như nhau, bạn Việt xếp thành các chữ T, H, C như sau:

a) Chữ nào được xếp bởi nhiều khối lập phương nhất?
b) Hai chữ nào được xếp bởi số khối lập phương bằng nhau?

- + Trò chơi “Ai ghép hình nhanh, đúng”: Có thể cắt 8 miếng bìa cần ghép cho vào 2 hộp (mỗi hộp 1 bộ 8 miếng như thế). Hai em lần lượt chơi, mỗi lần lấy ra 2 miếng bìa ở hai hộp rồi ghép lại. Ai ghép được trước 2 hình (hình tròn, hình vuông, hình chữ nhật, hình tam giác) là thắng cuộc,...

2 Tìm hai miếng bìa để ghép được hình tròn; hình vuông; hình tam giác hoặc hình chữ nhật.

- + Trò chơi “Ai xếp nhanh, đúng”: Có thể cho các nhóm tìm cách từ 8 khối lập phương nhỏ như nhau xếp thành một khối lập phương lớn,...

4 Từ 8 khối lập phương nhỏ như nhau, em hãy xếp thành một khối lập phương lớn.

Ví dụ 4: Tổ chức thực hành, luyện tập trong dạy học “Đại lượng và đo đại lượng”

- Khi tổ chức thực hành, luyện tập với “Đại lượng và đo đại lượng” cần tăng cường tổ chức cho HS trải nghiệm qua thực tế. Từ đó, giúp HS thấy được sự gần gũi của toán học trong đời sống, tạo cho các em thái độ yêu thích, kích thích sự tò mò tìm hiểu về độ dài của các đồ vật trong thực tế.

Chẳng hạn: Thông qua các bài tập thực hành ước lượng các đồ vật trong lớp học như bàn, ghế, bảng... HS được học kĩ năng quan sát, phán đoán độ dài của các vật. Sau đó, các em được tự mình tham gia vào hoạt động trải nghiệm đo độ dài.

hoạt động

Khám phá lớp học
Em hãy ước lượng độ dài các đồ vật trong lớp học bằng gang tay.
Đo độ dài thực tế của chúng bằng gang tay.

Đồ vật	Ước lượng	Thực tế
	? gang tay	? gang tay
	? gang tay	? gang tay
	? gang tay	? gang tay
	? gang tay	? gang tay

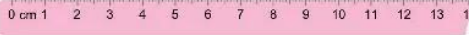
3 Ước lượng độ dài mỗi cây bút rồi dùng thước có vạch chia xăng-ti-mét để đo chúng.

a) Ước lượng: ? cm Đo độ dài: ? cm

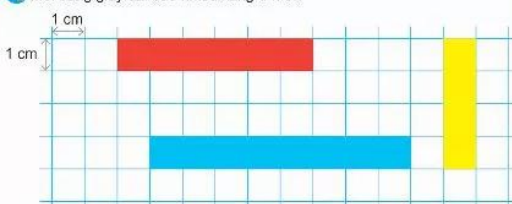
b) Ước lượng: ? cm Đo độ dài: ? cm

c) Ước lượng: ? cm Đo độ dài: ? cm

d) Ước lượng: ? cm Đo độ dài: ? cm

4 Mỗi băng giấy dài bao nhiêu xăng-ti-mét?

- Trong chủ đề “Thời gian. Giờ và lịch” ở Toán 1, có một dạng bài nhằm phát triển năng lực HS phù hợp và hiệu quả, đó là “Quan sát tranh và trả lời câu hỏi”.

- + Các bài tập liên quan đến đọc giờ đúng trên đồng hồ và các ngày trong tuần được thiết kế dựa trên ý tưởng các tình huống trong thực tế cũng như trong các câu chuyện tranh.
- + Để giải quyết được các bài tập dạng này, yêu cầu HS quan sát, tìm ra đối tượng đề bài cần hỏi nằm ở đâu trong bức tranh, cũng như kết nối các hình ảnh có trong bức tranh với yêu cầu của đề bài. Các bài tập như vậy ngoài tác dụng rèn cho HS khả năng quan sát, phán đoán còn kích thích tư duy, suy luận logic cũng như tạo được hứng thú giúp các em yêu thích môn Toán hơn.
- + GV nên tận dụng các bài tập trên để lồng ghép việc giáo dục HS.

Chẳng hạn: GV có thể từ câu chuyện “Rùa và Thỏ” được lồng vào bài tập xem giờ đúng trên mặt đồng hồ rút ra bài học cho các em; hay qua bài tập “Bạn Rô-bốt đi du lịch”, GV có thể giới thiệu thêm cho HS các địa danh trên đất nước Việt Nam.

1 Rùa và Thỏ.
Em hãy quan sát các bức tranh rồi trả lời.

a) Rùa và Thỏ xuất phát lúc mấy giờ?
b) Thỏ bắt bướm lúc mấy giờ?
c) Thỏ ngủ quên lúc mấy giờ?
d) Rùa về đích lúc mấy giờ?

2 Quan sát tranh và bảng thông tin chuyến bay rồi trả lời.

Chuyến bay	Giờ khởi hành
Hà Nội – Thành phố Hồ Chí Minh	5 giờ
Hà Nội – Đà Nẵng	7 giờ
Hà Nội – Huế	8 giờ

a) Xác định tên của các thành phố 1 2 3.
b) Em sẽ lên máy bay màu nào để đi từ Hà Nội đến Đà Nẵng?

3 Quan sát tranh rồi trả lời.

Gia đình bạn Mai đi từ nhà về đến quê hết mấy giờ?

3 Quan sát tranh rồi trả lời.

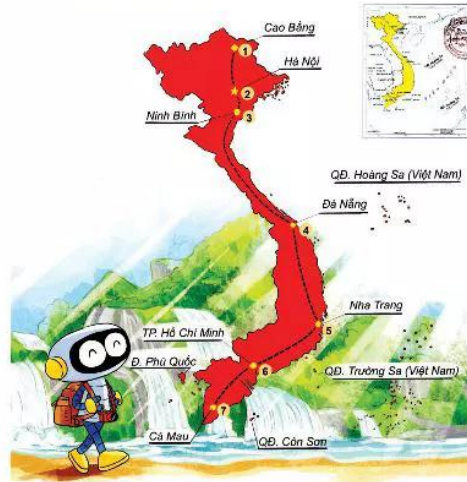
a) Mỗi tiết mục bắt đầu lúc mấy giờ?

Các tiết mục	
1.	Lễ hội hoá trang
2.	Nhạc nước
3.	Ảo thuật
4.	Phim hoạt hình 5D
5.	Xiếc cá heo

b) Nếu Mi đến công viên vào lúc 2 giờ chiều thì Mi có thể xem được những tiết mục nào?

3 Bạn Rô-bốt đi du lịch. Hành trình đi du lịch của Rô-bốt qua các địa điểm

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7.

Biết rằng mỗi ngày Rô-bốt ở một nơi khác nhau. Thứ hai, Rô-bốt ở Cao Bằng, Hải:

- Thứ ba, Rô-bốt ở đâu?
- Thứ mấy Rô-bốt ở Đà Nẵng?
- Rô-bốt kết thúc hành trình vào ngày nào trong tuần?